

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 14.12.2023, klo 16:00 - 18:32

Paikka Teams

Käsitellyt asiat

§ 44 Kokouksen avaus ja läsnäolijat

§ 45 Muistion tarkastus

§ 46 Pirkanmaan hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

§ 47 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

§ 48 Kokoukset vuonna 2024

§ 49 Tiedoksi merkittävät asiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Ida Leino, puheenjohtaja
Taru Tolvanen, 1. varapuheenjohtaja
Mauri Heiska, 2. varapuheenjohtaja
Matti Heinämäki, poistui 18:03
Ilkka Hjerppe
Jani Kivelä
Satu Kosola
Riitta Kuismanen
Julia Sangervo
Petra Schulze-Steinen, saapui 16:58
Juhana Suoniemi, saapui 16:17
Maija-Sofia Ulmanen, saapui 16:05
Kirsi Vaittinen
Sirpa Helpiölä, varajäsen, saapui 16:05
Reijo Kaakkolammi, varajäsen
Minna Malkamäki, varajäsen
Harri Penttilä, varajäsen, poistui 17:12
Soili Uotila-Välimäki, varajäsen, poistui 18:12
Tuula Vallius, varajäsen, saapui 16:04, poistui 17:23
Arttu Vuori, varajäsen, poistui 16:56

Muut saapuvilla olleet

Anna-Sofia Kujansuu, hallintoassistentti, sihteeri
Arto Ranta, strategiajohtaja
Juha Kinnunen, palvelulinjajohtaja, saapui 17:03
Jenni Ruokonen, yhteiskuntasuhdejohtaja
Virpi Heikkinen, vastuualuejohtaja, poistui 16:53
Tuulikki Parikka, toimialuejohtaja, saapui 16:35, poistui 17:28

Poissa

Riina Aspila
Sebastian Lohja
Heikki Lyytinen
Jouni Neste
Riitta Ollila
Piila Paalanen
Petri Rajala
Leena Saarela
Kristiina Lumme, strategiapäällikkö

Allekirjoitukset

Ida Leino
Puheenjohtaja

Anna-Sofia Kujansuu
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

20.12.2023

20.12.2023

Taru Tolvanen
1. Varapuheenjohtaja

Mauri Heiska
2. Varapuheenjohtaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 20.12.2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

§ 44

Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Valiokunnan työjärjestyksen mukaan valiokunnan kokouskutsu ja asialista lähetetään, mikäli mahdollista, seitsemän (7) päivää ennen kokousta valiokunnan jäsenille sekä varajäsenille. Kokouskutsu ja asialista lähetetään sähköisesti.

Valiokunnan kokoukseen osallistuu varsinainen jäsen. Valiokunnan jäsen kutsuu sijaansa varajäsenen, mikäli on estynyt osallistumaan kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja todetaan läsnäolijat.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.00. Todettiin läsnäolijat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

§ 45

Muistion tarkastus

Valiokuntien työjärjestyksen mukaan valiokuntien kokouksista laaditaan valiokuntamuistio. Muistioon kirjataan valiokunnan keskustelun keskeiset nostot ja huomiot. Valiokuntamuistiot ovat julkisia asiakirjoja.

Valiokunnan muistion tarkastaa puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat. Muistio kuitataan tarkastetuksi sähköpostilla.

Ehdotus

Valitaan tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan muistion tarkastajiksi puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat.

Päätös

Valittiin tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan muistion tarkastajiksi puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 46

Pirkanmaan hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

27852/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Heikkinen, VASTUUALUEJOHTAJA, virpi.heikkinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys laaja aineisto, korjattu 27112023
- 2 Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys lyhyt aineisto, korjattu 27112023
- 3 Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan lausunto avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksestä

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut ” alataavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkostoa koskeva selvitys lokakuussa 2023.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluiden verkostolla palvelutarpeeseen ja sen muutokseen, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston valmistelussa on ollut pohjana aluevaltuuston 14.8.2023 hyväksymät palveluverkon kehittämisen yleiset sekä palvelukohtaiset periaatteet.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Avokuntoutus tuottaa kuntoutusta, joka edistää tai ylläpitää toiminta- ja/tai työkykyä. Avokuntoutuksen palveluita ovat lasten ja aikuisten fysioterapia, lasten ja aikuisten toimintaterapia, ryhmäkuntoutus, apuvälinepalvelut, kotikuntoutus, asumispalveluiden kuntoutus ja neuropsykologinen kuntoutus. Lisäksi avokuntoutuksen osana toimii keskitetty työkyvyn tuen palvelu.

Pirkanmaan hyvinvointialue tuottaa tällä hetkellä avokuntoutuksen palveluita 44 toimipisteessä, joista viidessä on ulkoisilta tuottajilta hankittua palvelua. Oman toiminnan toimipisteistä 29 on sote-asemilla. Toimipisteistä 10 sijaitsee joko ikäihmisten tai lasten palveluiden tai koulujen yhteydessä. Edellä mainitut toimipisteet ovat omana yksikkönään tai hyvinvointialueen muiden palveluiden tiloissa. Oman toiminnan toimipisteet eroavat kooltaan huomattavasti toisistaan. Toimipisteistä yhdeksässä työskentelee vain yksi terapeutti koko- tai osa-aikaisesti. Avokuntoutuksen henkilöstömäärä on yhteensä 285.

Avokuntoutus hankkii kuntoutuspalveluja vuonna 2023 yli 4 miljoonalla eurolla. Hankintapäätökset on tehty keskitetysti toukokuusta 2023 alkaen. Tasapainoa ulkoisilta tuottajilta hankittujen palveluiden ja oman tuotannon välillä haetaan aktiivisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä eri kuntien kuntoutuksen toimintamallit ja resurssit olivat hyvin erilaiset, ja näiden yhdenmukaistaminen on käynnissä. Fysioterapeuttien suoravastaanottojen saatavuus on pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Erityisesti lasten terapeutteja on valtakunnallisesti vähän, eikä palvelun saatavuutta pystytä kaikilta osin turvaamaan. Digitaalisten kanavien hyödyntäminen on tähän asti ollut vähäistä.

Avokuntoutus toteutuu usein kuntoutujan toimintaympäristössä, joten liikkuvia palveluja on jo nyt suhteellisen paljon. Kotikuntoutuksen 60 työntekijää liikkuvat kodeissa, asumispalveluiden 30 työntekijää muun muassa lähitoreilla ja lasten 32 terapeuttia päiväkodeissa, kouluissa ja lasten omissa kodeissa. Pienten sote-asemien palvelua on tuotettu liikkuvana palveluna suuremmilta sote-asemilta.

Pirkanmaalla sote-palveluiden ja työllisyyden hoidon toimijat ovat jo vuosia kehittäneet työkyvyn tuen palveluita yhdessä. Avokuntoutuksen työkyky-yksikköä kehitetään koko aluetta palvelevaksi koordinoivaksi toimijaksi.

Pirkanmaan väestömäärän ennustetaan kasvavan 2–4 % vuoteen 2035 mennessä. Tulevien 10 vuoden aikana suurten ikäluokkien kotona asumista tukevien palveluiden ja kuntoutuksen tarve kasvaa, ja tämän yhdessä väestönkasvun kanssa ennustetaan lisäävän avokuntoutuksen tarvetta 4 % nykyisestä tasosta. Vaikka lasten ja nuorten osuus väestöstä pienenee, on nähtävissä viitteitä myös tämän ryhmän kasvavasta tuen ja kuntoutuksen tarpeesta. Avokuntoutuksessa on tulevana vuosina tuotettava niin ikäihmisten kuin lastenkin toimintakykyä ylläpitävää kuntoutuspalvelua.

Palveluiden verkoston tavoitetilä ja johtopäätökset

Pirkanmaalla palveluja tulee monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohtana valmistelussa on monikanavainen palveluiden verkosto, jossa palvelut jakautuvat fyysisiin toimipisteisiin, liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Avokuntoutuksessa on paljon mahdollisuuksia monikanavaiseen palvelutuotantoon. Kuitenkin yli 80 % kuntoutuksen palveluista liittyy tuki- ja liikuntaelämistön toimintakykyongelmiin, jolloin kuntoutuksen suunnittelussa tarvitaan kuntoutujan fyysinen tutkimus ja lähikäynti. Toinen kuntoutuksen ominaispiirre on palvelun tuloksellisuuden edellytyksenä oleva kuntoutujan oma aktiivisuus ja harjoittelu, jonka seuranta on mahdollista tehdä digitaalisesti. Moniammatillisuus ja toimintakyvyn itsearviointi soveltuvat myös hyvin digitaalisesti toteutettaviksi.

Ryhmätoiminnoilla on vahva perinne kuntoutuksessa, ja niiden hyödyntäminen nykyistä kohdennetummin, myös etäpalveluna ja digitaalisesti, tarjoaa mahdollisuuksia ratkaista resurssipulaa sekä itse tuotetuissa että ulkoisilta tuottajilta hankituissa palveluissa. Ryhmätoiminnot muodostavat kuntoutuksesta vahvan yhdyspinnan hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin sekä kolmannen sektorin toimintaan, ja näiden tahojen työnjakoa tulee selkiyttää.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tiiviimpi integraatio on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Toimintakykylähtöinen kuntoutus tunnistaa usein muiden toimijoiden, erityisesti päihde- ja mielenterveystyön, palvelutarpeita. Joustava yhteistyö sote-asemilla sekä yhteiset asiakassuunnitelmat varmistavat asianmukaiset ja oikea-aikaiset palvelut.

Palveluiden verkoston valmistelu lähti kolmesta skenaariosta: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä valmistelutyöryhmät pitivät tulevaisuuden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

palveluiden verkoston kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutosten skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittyymiin, ja samalla lisätään merkittävästi liikkuvia palveluja sekä mahdollisimman paljon digitaalisia palveluita. Samalla palveluiden verkostoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palveluiden kokonaisuus maakuntatasoisena.

Avokuntoutuksen laajempien muutosten skenaariossa vuonna 2035 fyysisissä toimipisteissä tapahtuisi 50 % käynneistä. Liikkuvina palveluina tarjottaisiin 25 % käynneistä ja digitaalisina palveluina 25 % käynneistä. Liikkuvien palveluiden tarjontaa pilotoidaan vuonna 2024.

Avokuntoutuksen tulevaisuuden palveluiden verkoston osalta esitetään, että vuonna 2035 käytössä olisi 21 toimipistettä. Nykyisten toimipisteiden tilojen riittävyyteen haettaisiin ratkaisuja muun muassa etä- ja hybridityöllä, tilavarausjärjestelmillä ja aukioloaikojen laajentamisella. Liikkuvilla palveluilla suunnitellaan täydennettävän palveluita erityisesti haja-asutusseuduilla, joissa julkinen liikenne on vähäistä. Palveluverkon lähiasemat ja muut käytettävät toimitilat suunnitellaan yhdessä vastaanottotoiminnan ja muiden alueella palveluja tarjoavien toimijoiden kanssa vuoden 2024 aikana. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Skenaarioiden mukaisista muutoksista on tehty vaikutusten arviointi muun muassa asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, sidosryhmiin, ympäristöön ja maaseutualueisiin. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia talouteen.

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys on liitteenä.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- merkitsee avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi, ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsittely

Vastuualuejohtaja Virpi Heikkinen esitteli valiokunnalle avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen ja poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen ennen valiokunnan lausunnon valmistelua.

Valiokunta kiinnitti keskustelussaan huomiota palvelumuotoihin, etenkin etäkuntoutukseen, jossa toivotaan tarkkaa kartoitusta, kenelle etäpalvelua voidaan kohdentaa. Yleisesti palvelutarpeen arviointi katsottiin tärkeäksi. Valiokunta toivoo kiinnitettävän huomiota kuntoutuksen konkreettiseen ja fyysiseen ohjaukseen, jota ei digi- ja etäpalveluilla voida täysin korvata. Etä- ja digipalvelut nähtiin kuitenkin myös hyvänä panostuksena ja lisänä esimerkiksi ympärivuorokautista hoivaa tarvitsevien kohdalla. Valiokunta nosti esiin myös huolen henkilöstön hyvinvoinnista sekä kuntoutusta tarvitsevien lasten tilanteen, jotta heidän koulussa käynti ei häiriintyisi.

Valiokunnan lausunto koostettiin puheenjohtajiston toimesta kokouksessa käytyjen keskustelujen sekä kommenttien perusteella. Valiokunnan lausunto on muistion liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Merkittiin, että Juhana Suoniemi saapui tämän asian käsittelyn aikana klo 16.17.

Päätös

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- merkitsi avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi, ja
- antaa muistion liitteenä olevan lausunnon aluehallitukselle.

Tiedoksi

Aluehallitus, Eeva Torppa-Saarinen, Sari Mäkinen, Virpi Heikkinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 47

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

27853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tryyki, IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN PJOH, paivi.tryyki@pirha.fi
Tuulikki Parikka, TOIMIALUEJOHTAJA, tuulikki.parikka@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys
- 2 Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan lausunto vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksestä

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteisiin kuuluu nykyisen tilaverkon uudistaminen tavoitetilan mukaiseksi. Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palveluverkkoselvitys ja vammaissosiaalityön selvitys tässä 4. aallossa ovat jatkoa palveluverkkovalmistelun 2. aallossa valmistuneelle alustavalle vammaisten asumisen selvitykselle. Lisäksi jatkovalmistelussa selvitetään nyt valmisteltavan vammaissosiaalityön sijoittumista niissä sosiaalipalveluissa, joissa toimintoja kootaan isompaan kokonaisuuteen. Jatkovalmistelussa vammaisten asuminen, päiväaikainen toiminta, vammaissosiaalityö sekä vaativat erityispalvelut työstetään kokonaisvaltaiseksi VAPA 2035 -ohjelmaksi.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tavoitteet

Vammaisten palvelujen tarkastelussa keskeinen tavoite on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne, jossa asiakas saa tarpeita vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.

Selvityksen kärkiä ovat:

1. Kokonaiskuvan muodostaminen vammaisten työ- ja päivätoiminnasta sekä vammaissosiaalityöstä
2. Palvelun tuotantotapojen uudistaminen ja monipuolistaminen
3. Palvelurakenteiden selkiyttäminen ja uudistaminen kokonaistaloudellisesta näkökulmasta
4. Toimitilojen uudistamistarpeiden selvitys ja suunnittelu
5. Palveluverkon kehittäminen eri palvelukokonaisuudet huomioiden

Selvityksen toteutustapa

Selvitystä on tehty virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Futurice Oy:n ollessa valmistelun tukena. Ohjelman työstämiseen on osallistunut vammaisten palveluista asiantuntijoita ja selvityksen sisältöjä on työstetty tiiviissä työryhmätyöskentelyssä. Valmistelussa on käytetty pohjana avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet ja Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty poikkileikkausdataa Pirkanmaan hyvinvointialueen omista tietojärjestelmistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vammaisten työ- ja päivätoiminta

Vammaisten työ- ja päivätoiminnalla on 15 kunnan alueella yhteensä 44 toimipistettä. Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa järjestetään sekä omana tuotantona (23 yksikköä) että ostopalveluna (21 yksikköä). Merkittävä osa vaikeavammaisten päivätoiminnasta tuotetaan ostopalveluna (3 yksikköä).

Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan oman tuotannon yksiköissä on asiakkaita yhteensä noin 850 ja ostopalveluissa noin 730. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaista 90 % sijoittuu 11 suurimman kunnan alueilla sijaitseviin yksiköihin. Oman tuotannon yksiköiden koot ja asiakasmäärät vaihtelevat suuresti: pienimmässä on vain yksi työntekijä ja neljä asiakasta, suurimmassa 17 työntekijää ja 135 asiakasta.

Toiminnan haasteena ovat hajallaan olevat pienet ja haavoittuvat yksiköt, tilojen kunto ja toiminnalliset puutteet sekä asiakas- ja työturvallisuus. Palvelun kysynnän kasvupaineet ovat maltillisia, mutta epävarmuutta tuo mm. uuden vammaispalvelulain vaikutus palvelujen kysyntään. Asiakkaiden ohjaaminen yksilöllistä palvelutarvetta vastaavan toiminnan piiriin ei kuntakohtaisesti ole aikaisemmin ollut aina mahdollista ja tämä edellyttää hyvinvointialueen tasolla jatkotyöstämistä.

Toimintayksiköiden keskittämisellä haetaan henkilöstöresurssin tarkoituksenmukaisempaa käyttöä ja erilaisiin asiakastarpeisiin paremmin sopivia vaihtoehtoja. Lisäksi toimintatapoja uudistamalla voidaan tasapainottaa tilainvestointeja tilanteessa, jossa merkittävä osa fyysistä palveluverkkoa on saneerauksen tarpeessa tilojen huonon tai epätarkoituksenmukaisen rakenteen takia.

Käsiteltävänä olevassa työ- ja päivätoiminnan palveluverkkoselvityksessä on arvioitu olemassa olevia tiloja niiden kunnan ja toiminnallisten tarpeiden näkökulmasta. Alustavassa suunnitelmassa on arvioitu toimintayksiköiden yhdistämismahdollisuuksia 23:sta toimipisteestä 16:een toimipisteeseen ja asetettu tilojen uudistamistarpeita kiireellisyysjärjestykseen. Toimipisteitä yhdistämällä asiakaspaikkalukua voidaan kasvattaa. Nykyisten toimitilojen uudistamistarpeiden osalta selvitetään myös, onko muiden palvelulinjojen osalta palveluverkkoselvitysten perusteella vapautumassa tiloja, jotka soveltuisivat esimerkiksi vammaisten työ- ja päivätoiminnan käyttöön. Lisäksi liikkuvia päivätoimintaryhmiä laajennetaan ja luodaan rinnalle mahdollisuus osallistua etäpäivätoimintaan. Nämä osaltaan vaikuttavat fyysisten tilojen tarpeeseen.

Työ- ja päivätoiminta sekä asuminen liittyvät tiiviisti toisiinsa. Aiemmin valmistuneen vammaisten asumispalvelujen selvityksen tilaselvityksiä on nyt valmistuvassa työssä tarkastelu rinnakkain työ- ja päivätoiminnan tilojen kanssa. Aiemmassa asumispalveluselvityksessä todettiin, että yhteensä 17 yksikköä eivät täydy nykyisiä asumisen vaatimuksia. Asumispalveluissa on arvioitu tilojen tiivistämismahdollisuuksia nykyisestä 42 yksiköstä 37 yksikköön. Lisäksi tilojen uudistamistarpeita on asetettu kiireellisyysjärjestykseen tilojen kunnan sekä toiminnallisuuden näkökulmasta.

Vammaissosiaalityö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaissosiaalityötä tehdään Pirkanmaalla tällä hetkellä 13 toimipisteessä, joista merkittävässä osassa työskentelee vain muutamia työntekijöitä ja osassa toimipisteitä on vain yksi vammaissosiaalityön työntekijä. Vuoden 2023 alkupuolella Pirkanmaalla oli palvelutuotannon arvion mukaan vammaispalveluissa n. 11 400 asiakasta. Asiakkaista noin puolet on Tampereella. Vammaissosiaalityöstä n. 70 % on kirjallista, puhelimitse tai verkostoyhteistyössä tapahtuvaa selvitys- ja päätöksentekotyötä ja 30 % asiakaskohtaamista. Asiakaskohtaamisista n. 80–90 % toteutetaan liikkuvana palveluna eli työntekijä tapaa asiakkaan kotona tai muussa arjen ympäristössä. Valtaosa hakemuksista tulee paperihakemuksina ja varsinaista asiakasvastaanottotyötä vammaispalvelutoimistoissa on vähän.

Vammaissosiaalityössä on käynnissä uudelleenorganisointi, joka on marraskuussa 2023 vielä kesken, ja jonka tulokset vaikuttavat tulevaisuuden palveluiden verkostoon. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena ovat riittävän kokoiset ns. lähitiimit, jotka hoitavat maantieteellisesti ja asiakasmääriltään tasaisesti jaettuja alueita. Alueet eivät ole nykyisistä alue- tai kuntarajoista riippuvaisia. Mahdollisesti perustetaan myös keskitettyjen toimintojen tiimi tai tiimejä, jotka hoitavat tiettyjä koko Pirkanmaan asiakkaita koskevia vammaissosiaalityön tehtäviä. Nämä tavoitteet on huomioitu tässä selvityksessä.

Tavoitteena on tulevaisuudessa tiivistää vammaissosiaalityön toimipisteiden määrää sekä päästä eroon yksintyöskentelystä ja epätarkoituksenmukaisista tiloista. Toiminnan näkökulmasta 13:n toimipisteen tiivistämistä seitsemään on pidetty tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Etäisyydet sekä työntekijä- ja asiakasmäärät huomioiden on nähty selkeä tarve toimitiloille jatkossa etenkin Kangasalla, Tampereella ja Sastamalassa. Neljän muun alueellisen lähitiimin toimitilat voidaan yhteensovittaa jatkovalmistelussa muiden sosiaalipalvelujen yhteyteen sote-keskuksiin tai muiden mahdollisesti keskitettävien sosiaalipalvelujen kanssa yhteisiin tiloihin tarkoituksenmukaiseksi katsottavalla tavalla. Kehittämistoimina lisätään etäyhteyden avulla tapahtuvan asiakastyöskentelyn määrää sekä ohjataan asiakkaita asioimaan yleisen neuvonnan ja hakemusten laatimisen avustamisasioissa yleisiin palvelupiteisiin kuten esimerkiksi Kotitorille ja Lähitoreille.

Uuden vammaispalvelulain voimaantuloajaksi on ilmoitettu 1.1.2025. Voimaan tullessaan laki toisi merkittävän määrän uusia velvoitteita palvelun järjestäjälle sekä lisäksi asiakkaiden subjektiivisia oikeuksia useisiin eri palveluihin. Lain soveltamisalaan ja sisältöön voi vuoden 2024 aikana tulla tarkennuksia, jotka huomioidaan jatkovalmistelussa. Jatkovalmistelussa vammaisten asumisen, päiväaikaisen toiminnan, vammaissosiaalityön sekä vaativien erityispalvelujen kokonaisuus nivotaan yhteen VAPA 2035 -suunnitelmaksi ja syvennetään konkreettisiksi toimenpiteiksi. Tuotantotapa-analysit on tarkoituksenmukaista aloittaa vuoden 2023 taloustietojen valmistuttua.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys on pykälän liitteenä.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- merkitsee vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tiedoksi, ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsitely

Toimialuejohtaja Tuulikki Parikka esitteli valiokunnalle vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen ja poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen ennen valiokunnan lausuntojen valmistelua.

Valiokunta totesi keskustelussaan vammaispalvelulain valmistelusta nousevan haasteen etenkin henkilöstöressurssin osalta. Keskustelussa kiinnitettiin huomiota henkilökohtaisen budjetointiin ja sen kehittämiseen sekä laajentamiseen koko hyvinvointialueelle. Erityisammattikoulusta valmistuneiden nuorten aikuisten pääsy palveluiden piiriin herätti valiokuntalaisissa huolta ja toivottiin palveluiden kohdentamista myös heidän ikäluokalleen. Valiokunta nosti esille myös muun muassa koulujen yhteiskäyttötilojen hyödyntämisen sekä muun yhteistyön kuntien kanssa.

Valiokunnan lausunto koostettiin puheenjohtajiston toimesta kokouksessa käytyjen keskustelujen sekä kommenttien perusteella ja lausunto on muistion liitteenä.

Merkittiin, että valiokunnan jäsen Petra Schulze Steinen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 16:58 ja palvelulunjajohtaja Juha Kinnunen klo 17.03.

Merkittiin, että valiokunnan varajäsen Arttu Vuori poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 16.56, varajäsen Tuula Vallius poistui klo 17:23 ja valiokunnan jäsen Matti Heinämäki klo 18.03.

Päätös

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- merkitsi vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tiedoksi, ja
- antaa muistion liitteenä olevan lausunnon aluehallitukselle.

Tiedoksi

Aluehallitus, Päivi Tryyki, Tuulikki Parikka

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta, § 42, 14.11.2023

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta, § 48, 14.12.2023

§ 48

Kokoukset vuonna 2024

26275/2023

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta, 14.11.2023, § 42

Valmistelijat / lisätiedot:

Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Hyväksymisaikataulu

Hallintosäännön 124 §:n mukaan toimielin päättää kokouksensa ajan ja paikan. Aluehallitus ja aluevaltuusto ovat hyväksyneet osaltaan kokousaikataulut vuodelle 2024 syys-lokakuussa 2023. Muiden toimielimien osalta kokousaikataulut tuodaan päätettäväksi kunkin toimielimen kokoukseen loka-marraskuussa 2023.

Aluehallituksen linjauksen mukaisesti aluehallituksen jaostojen, valtuuston valiokuntien ja vaikuttamistoimielinten työsuunnitelmien tulee pohjautua etukäteen laadittuihin vuosikelloihin. Valiokuntien ja vaikuttamistoimielinten kohdalla talousarviossa otetaan kohtuullisessa määrässä huomioon myös muu valmistelu, kuten mietintöjen valmisteluun varattava resurssi. Kustannusten säästön kannalta kaikkien toimielinten, valiokuntien ja vaikuttamistoimielinten tulee ottaa käyttöön etä- ja hybridikokouksia.

Toimielimiin on kokonaisuudessaan varattu vuoden 2024 talousarviossa 2,9 miljoonaa euroa, jonka rajoissa toimielinten on pysyttävä. Budjettiesitys perustuu tilinpäätöksen 2023 ennusteeseen.

Toimielinkohtainen suunnittelu

Toimielin voi suunnitella oman työskentelynsä vuodelle 2024 annetuissa kehyksissä. Vuoden 2023 toteumatietojen perusteella laskettuna vähän palveluita käyttävien valiokunnan talousarvio mahdollistaa 10 kokoontumista vuodelle 2024. Toimielimet suunnittelevat, miten kokoontumiset jakautuvat varsinaisiin kokouksiin, työpajoihin tai muihin tilaisuuksiin sekä sen pidetäänkö tilaisuudet etä-, hybridi- vai läsnäolotilaisuuksina.

Demokratiakustannuksia seurataan kokonaisuutena, mutta seuranta tulee tehdä myös toimielinkohtaisesti. Jokaisen toimielimen, valiokunnan ja vaikuttamistoimielimen tulee pysyä talousarviokehyksessä. Kokoustapojen suunnittelulla toimielin pystyy kohdentamaan budjettiaan haluamiinsa asioihin.

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnalle ehdotetaan kokouspäiviksi seuraavia ajankohtia:

- ti 23.01.2024, klo 16
- to 22.02.2024, klo 16
- ti 26.03.2024, klo 16
- to 25.04.2024, klo 16
- to 06.06.2024, klo 16

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- to 22.08.2024, klo 16
- ke 18.09.2024, klo 16
- ti 22.10.2024, klo 16
- ke 13.11.2024, klo 16
- ti 03.12.2024, klo 16

Ehdotus

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- päättää hyväksyä esitetyn kokousaikataulun vuodelle 2024.

Päätös

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- päätti hyväksyä esitetyt kokouspäivät vuodelle 2024 ja, että
- kokousten tarkemmasta aloitusajankohdasta päätetään seuraavassa kokouksessa.

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta, 14.12.2023, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:

Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Vuoden 2024 kokousten aloitusajankohdat.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- päättää hyväksyä kokousten tarkemmat aloitusajankohdat vuodelle 2024.

Kokouskäsitely

Valiokunta keskusteli vuoden 2024 kokousten aloitusajankohdasta ja punnitsi vaihtoehtoja klo 16, 17 ja 18 välillä. Valiokunta päätti, että kokoukset aloitetaan klo 16. Ajankohdasta päättäminen herätti keskustelua. Kokouksen alkamisajankohdan aikaistamisen myötä mahdollisuudet etä- ja hybridikokouksiin nousivat valiokuntalaisten keskusteluissa esiin, sekä muistutettiin, että tarvittaessa valiokunnan jäsen voi hyödyntää varajäsentään ollessaan itse estynyt osallistumaan kokoukseen.

Päätös

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- päätti vuoden 2024 kokousten aloitusajankohdaksi klo 16.00.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

---

§ 49

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

- 1 Valiokuntien työjärjestys voimassa 6.11.2023 alkaen
- 2 Pöytäkirjan ote-Aluevaltuusto - 06.11.2023, klo 17:00

- Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan talouden toteuma 1-10/2023, oheismateriaali
- Aluevaltuustossa 6.11.2023 § 123 hyväksytty valiokuntien päivitetty työjärjestys, liite
- Aluevaltuuston päätös 6.11.2023 § 119 tulevaisuus- ja strategiavaliokuntaan valittiin uudeksi varajäseneksi Reijo Kaakkolammi, liite
- Aluevaltuuston päätös 4.12.2023 § 148 varajäsenen vaihtuminen tulevaisuus- ja strategiavaliokunnassa
- Tammikuun 2024 kokouksen järjestämistapa; 23.1.2024 kokous pidetään etäyhteyksin Teamsin välityksellä

Ehdotus

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

Päätös

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunta

- merkitsi tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§44, §45, §46, §47, §48, §49

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).